

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annotationes Ioannis Bugenhagij Pomerani in decem epistolas Pauli

Bugenhagen, Johannes

Basileae, 1524

VD16 B 9232

Capvt III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36165

Vide hic libertatē Christianam, abrogata per Christum lege, sub qua metu mortis seruibatur, & tamē incertae manebant conscientiae, quia nunquam legi satisfacere potuerunt. Timebant ergo non solum mortem corporis, sed etiam aeternam, sicut experti sumus & nos, quando uolumus stulte per opera iustificari, hoc est, quod Petrus ait in Actis: Onus legis, neq; nos, neq; patres nostri portare potuimus. Coniungit uero mortis imperium, & imperium legis. Nam ut dicitur 1. ad Corin. 15. Stimulus mortis peccatum est, uirtus uero peccati lex. De abrogatione legis scribit Paulus ad Ephesios 2. Et alibi saepe. Vide locos Philippi. Item Ioannis 12. Nunc iudicium est mundi.

Semen Abrahæ assumit

Scilicet quando uult cum creatura eadem natura uniri &c. ut misericors, &c: id est, ut experientia doctus fideliter curaret suum pontificium apud patrem pro nostris infirmitatibus, & peccatis, & tentationibus. Sed de his in sequentibus, plura uide cap. 8.

CAPVT III.

Consyderate apostolum, & pontificem confessionis.

Cum itaque certum sit Christum in carne nobis missum, ut esset noster apostolus, doctor, & pontifex, inter deum & hominem mediator,

ANNOT. IOANNIS POMERANI

sicut post dicens: Consideremus eum, ut à uoce & doctrina eius non deslectamus, ne per infidelitatem non introeamus in regnum cœlorũ, quod est sabbatũ illud sanctum: sicut olim qui in deserto perierunt, non potuerunt propter incredulitatẽ ingredi in terrã promissam, Nume. 14. Atq; hæc est sũma totius capitis. Hic nil uerendum nobis, ne hic apostolus & pontifex non sit fidelis ei, qui eum misit, & constituit iurciurando pontificem, id est, deo: hoc est, ne quid egerit, quod non fuerit ei à deo cõmissum. Sic loquitur Ioannis 12. & alibi sæpe. Nam ut Moses omnia, sicut sæpe scribitur in lege eius, faciebat, omniãq; docebat secundũ uerbum dei: ita & Christus. Sed hic longe maiore gloria insignis est præ Mose, tametsi enim uterq; fidelis fuit mittenti deo, ut non alia curarent in domo dei, id est ecclesia credentium, quàm commissum erat à deo. Tamen Moses seruus tantũ erat, ille etiam filius. Moses pars domus dei, ille autem dominus & hæres domus, imò & ædificator, hoc est, eiusdem domus creator. Atq; hic a parte extollit Christum super Mosen, quod à principio egit latentius, ut iam deinde reliqua per Mosen tradita ostendat ex scripturis in Christo esse completa, & non iam Mosen, legisq; pontificium amplius requirendum, ubi heredẽ filium accepimus, & sacerdotem æternum.

Hodie si uocem eius audieritis.

Mosi

Mosi prædicatio durabat usq; ad Christum: sed quid profuit audire, cui non credebatur? Prædicat ergo in Psal. quandoq; rursum audiendam uocem dei per Christum. Monet itaq; ne similiter increduli pereamus.

Videte fratres, ne quando sit
in ullo, &c.

Qui iam nouerunt ueritatem, non indigent quotidie doceri, sed admoneri, ne decidant ab eo quod nouerunt, &c. Itē diligēter nota, quod in hac epistola peccatum appellatur sola incredulitas: sicut Christus in Euangelio, Spiritus sanctus arguet mundum de peccato, &c. In quo omnes sunt, qui nō liberantur per Christi gratiam, &c. Initium substātiæ, &c. id est, rei quæ pertinet ad Christum: hoc est illorum quæ spectāt ad Christi fidem.

CAPVT IIII.

Cohæret cum præcedentibus, & præterea occasione accepta ex psal. ostendit aliud sabbatum esse credētium, quàm illud septimæ diei. Hoc exterius etiam singulis septimanis ab impijs agebatur, illud tantum pij etiam à mundi exordio nouerunt, in quod nunquam ingressi sunt increduli: non enim introire possunt. Nam ubi optimi uidentur, suis iustificari operibus querunt, id quod ex diametro pugnat cum sabbato dei. Pij uero ingressi in hoc sabbatum, cessant

r